

El simposi significava en certa manera la culminació d'un procés que s'ha anomenat precisament, en l'àmbit local de la ciutat selvatana, «retrobatment amb Vinyoli». Ha inclòs la recuperació de la memòria i les imatges de la presència a la vila, l'atribució del nom del poeta a la biblioteca pública, una pàgina web (<http://joanvinyoli.udl.es/>), un seguit de rutes literàries per l'entorn que l'inspira, un grup de treball d'ensenyants i les propostes didàctiques que generaren... En fi, un conjunt d'activitats amb incidència i eficàcia difusora, que ara arribaven al punt àlgid amb la celebració del simposi acadèmic. Més retrobatment.

Durant dos dies sencers, ponències (Joan Margarit, Vicent Alonso, Manuel Forcano, Ferran Carbó, Rosa M. Delor, Enric Casasses, Lluís Solà...), diverses taules rodones i una bona colla de comunicacions van refer les relacions humanes del poeta, van aportar valoracions i lectures de la seva obra, van amidar la seva presència permanent i les repercussions en l'obra dels joves poetes d'abans i d'ara... Al vespre, cada dia, «Poetes per a Vinyoli», obra d'ell i de cada autor contemporani present al simposi llegida als assistents, i recitals (Rafael Subirachs i Gisel·la Bellsolà, Toti

Soler amb Carles Rabassa). Al vestíbul de l'auditori que acollia el simposi, una exposició d'Adrià Creus. La gastronomia, generosa, també d'inspiració vinyoliana. Tot plegat per posar de relleu la dimensió i la projecció que pertoca a Vinyoli.

Les conclusions, les llegí al final del segon dia Sam Abrams; al·ludien als resultats obtinguts, a les mancances pendents de cobrir en edicions i difusió de l'obra del poeta i a la celebració, ja emparaulada, del II Simposi a Begur el 2009 (sota la conducció de Cristina Badosa) i del tercer a Barcelona el 2014, coincidint amb el centenari del naixement de Vinyoli. Un tancament rodó per a una activitat que encara havia de continuar amb tot de propostes participatives el diumenge, dia 17 (l'«Itinerari» pel Parc de Sant Salvador, el «Festival poètic» i encara «Santa Coloma per a Joan Vinyoli», que implicà les entitats i grups artístics locals). Entusiasme i eficàcia dels promotors, encert en l'orientació, suport decidit del municipi, riquesa de resultats (que veuran la llum) i línies de futur... Un retrobatment que, fet i fet, no es tancava allà, en el simple produir-se, sinó que preveia el seu propi aprofundiment. Retrobatment, i més.

Narcís Figueras i Capdevila

Montserrat Llonch: una Girona personal i perpètua

Del 22 d'octubre al 27 de novembre de 2004, el Museu d'Història de la Ciutat va acollir una exposició del tot significativa per a la cultura i l'art gironí. Es tracta de la primera retrospectiva dedicada a l'obra de la pintora Montserrat Llonch (1928-2000), després de la seva mort ara farà quatre anys.

L'exposició, titulada «La força tranquil·la», engloba una setantena d'obres de Montserrat Llonch. Són, bàsicament, dibuixos i pintures que abracen tota la seva trajectòria, des de les primeres peces més acadèmiques realitzades en el taller del pintor

Orihuel, als últims paisatges, caracteritzats per una pinzellada molt més solta i que en alguns casos s'aproxima gairebé a l'abstracció. La importància de la mostra rau en el fet que, a part del conjunt d'obra exposada (provinent del Museu d'Art, de la Diputació de Girona i de col·leccions privades), hom es pot aproximar també a Montserrat Llonch a partir d'un conjunt de textos i d'un audiovisual protagonitzat per artistes, amics i escriptors que la conegueren.

Sense cap mena de dubte, l'obra de Montserrat Llonch es pot considerar a hores d'ara com l'autèntic paradigma de l'art gironí, ja que és en aquesta ciutat on va néixer i viure l'artista, i on aquesta construï el seu propi univers creatiu. Llonch pintà i dibuixà natures mortes, interiors i retrats, la majoria dels quals protagonitzats per dones molt properes a la vida personal de l'artista,

Montserrat Llonch
(Girona, 1928-2000).

com la seva germana. Però és potser en el gènere paisatgístic que es manifesta més clarament aquesta relació directa de l'artista amb el territori gironí; al llarg de la seva trajectòria pictòrica, Llonch el plasmà àvidament: la ciutat, el mar i la muntanya es convertiren en uns referents bàsics per a l'artista, atès que l'ajudaren a transmetre la seva pròpia visió d'una Girona bella i emergent. Així, Llonch representà sobre la tela els racons més preats de Girona, els paisatges més

coneguts de l'Empordà i els espais que defineixen la zona de la Garrotxa, com la fageda d'en Jordà.

Malgrat tot, allò important que, en el fons, palpita a cada obra de Llonch és la necessitat impetuosa de l'artista de transmetre, en clau pictòrica, els seus pensaments més íntims. Llonch estigué sempre condicionada per una greu malaltia de cor que li detectaren quan tot just acabava d'arribar a la seva maduresa artística. Això provocà un canvi en el seu ritme de vida

Autoretrat (1970), de Montserrat Llonch.

La música del pare Papell

Aquest hivern ha pogut escoltar-se de nou la música del figuerenc Bernat Papell (1821-1877) a la catedral de Girona, gràcies a l'Ensemble Vocal et Instrumental de Sète. El cas del pare Papell és representatiu de la incúria amb què solen ser tractats els personatges transfronterers. Llevat de Francesc Civil, cap altre erudit d'aquesta banda dels Pirineus s'ha recordat d'aquest compositor i organista, que en el seu temps va obtenir un cert renom. Format en terres empordaneses, el 1841 va marxar cap a França, com a organista a Besiers i Nimes, fins que retornà a Girona entre 1860 i 1864 per assumir el doble càrrec de mestre de capella i organista a la catedral. La fragilitat de la plaça el féu retornar a França, a Seta, on va morir als seixanta anys. Civil en descriu la seva personalitat: «Sense ser gran erudit dominava totalment l'art de la música, molt il·lustrat, afable i senzill de tracte, doblat de sacerdot humil i caritatiu».

De Salses ençà, les seves obres s'empolseguen als arxius de Girona i Castelló d'Empúries, i a la biblioteca del Seminari encara duen el seu nom les reduccions per a piano i cant de les òperes de Donizetti, Verdi, Gounod, Meyerbeer i els altres èxits del moment. A França ha tingut una mica més de sort, des del moment que la tinta de la seva *Missa solemne* s'ha tornat a convertir en so. Aquests missa es va publicar el 1874 i deu ser alguna de les que recensiona Francesc Civil en la seva biografia. A Seta, la primera audició d'aquesta obra s'ha presentat com una autèntica revelació, anunciada com la descoberta d'un tresor perdut. I és que, diuen, a la Biblioteca Nacional de París no hi constava; per tant, per als francesos aquesta obra no existia. És comprensible la ignorància de les referències d'un musicòleg gironí; no tant, almenys per a nosaltres, el poder legitimador d'una biblioteca central. Tots els pobles han d'estar emmascarats d'alguna paella bruta: nosaltres, per la desídia; els francesos, per aquest centralisme que els impedeix certificar l'existència d'allò que París no hagi sancionat prèviament.

Josep Pujol i Coll

que, evidentment, també es féu patent en l'art. Així, en els retrats, els personatges es caracteritzen per una plàcida serenitat, i els paisatges (sobretot els dels últims anys) es conformen a partir d'una solitud gairebé onírica. D'aquesta manera és com Llonch, tot i haver de conviure amb una malaltia que limitava les seves possibilitats, va saber expressar el seu aplom i serenitat sobre la tela amb la tenacitat i vehemència pròpies d'una dona amb ganes de lluitar. Que aquesta exposició sigui, doncs, un petit homenatge a la seva força tranquil·la.

Ibet Vila